

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E. c)

Istorie

Test 11

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La 22 aprilie 1964, plenara lărgită a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român adoptă *Declarația cu privire la poziția P.M.R. în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale*, prin care comuniștii români, profitând de disensiunile grave dintre partidul comunist din Uniunea Sovietică și cel din R. P. Chineză, încearcă să se emancipeze de sub tutela [Moscovei]. Această nouă atitudine impune însă schimbarea Constituției Republicii Populare Române din 24 septembrie 1952, care consacra în textul ei dependența României de U.R.S.S. De aceea, se fac alegeri la 7 martie 1965 pentru Marea Adunare Națională, care adoptă la 21 august 1965 o nouă constituție, ce proclamă [...] «Repubica Socialistă România» (art.1), considerând că s-a ajuns la un înalt stadiu de dezvoltare în drumul spre comunism, cu o economie socialistă (art.5), cu o proprietate socialistă (art.6), ca bază a oricărei proprietăți, și cu monopolul statului asupra comerțului exterior (art.8).

Pentru a se sublinia independența țării, se renunță la menționarea Uniunii Sovietice în Constituție [...]. Rolul conducător al Partidului Comunist este reliefat și mai pregnant, el apărând acum printre principiile călăuzitoare ale Constituției [...].”

(E. Focșeneanu, *Istoria constituțională a României (1859-1991)*)

B. „O povară în plus pentru economia României era prezența copleșitoare a Uniunii Sovietice. Plata despăgubirilor de război, în care se includeau alimente și materii prime de toate felurile, pradă de război, în special echipament industrial și obligația de a furniza armelor sovietice din teren tot felul de bunuri au secătuit țara de resurse de care avea mare nevoie pentru propria redresare economică.

În prima jumătate a anului 1947, Partidul Comunist a acționat pentru a-și mări controlul asupra tuturor ramurilor economiei. Planificarea și conducerea centralizată erau la ordinea zilei și toate măsurile pe care le-a luat s-au dovedit a fi doar faza pregătitoare în vederea naționalizării industriei și colectivizării agriculturii. La 5 aprilie, un nou Minister al Industriei și Comerțului, care combina atributele a numeroase alte agenții de stat, și-a asumat puteri largi în strângerea și distribuția bunurilor agricole și industriale de consum, alocarea materiilor prime pentru industrie [...] și în controlarea creditelor. Transformarea economiei românești în conformitate cu modelul sovietic a fost însoțită de integrarea ei în blocul sovietic.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchens, S.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numeți instituția care „combină atributele” unor agenții de stat, precizată în sursa **B. 2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la prevederile Constituției din 1965. **2 puncte**
3. Menționați formațiunea politică și un spațiu istoric la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B. 6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că schimbarea legii fundamentale este impusă de modificarea atitudinii față de Moscova. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două practici politice democratice utilizate în Europa de Est, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unui regim totalitar din Europa Occidentală, în prima jumătate a secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Lovitura de stat [...], de la 2/14 mai 1864, a netezit drumul de punere rapidă în aplicare a reformelor [...] economice și sociale. Pivotal a fost aşa-numita Lege rurală, decretată la 14/26 august 1864, prin care se instituia o mare reîmpărțire a pământului. Ea recunoștea drepturile depline de proprietate ale *clăcașilor* asupra pământului pe care îl aveau conform prevederilor legale anterioare, care le alocaseră suprafete agrare pe baza numărului de animale de tractiune, adică de capacitatea de producție a fiecărui țăran. [...]

[Alexandru Ioan] Cuza a făurit planuri ambicioase de înzestrare a noului stat cu instituții moderne. El a acordat o atenție deosebită sistemului juridic, pe care era nerăbdător să-l reorganizeze în conformitate cu nevoile unui stat european. [...] În scopul formării unei populații informate și productive, el a propus ca învățământul să fie accesibil tuturor claselor sociale [...]. În acest sens, a promulgat Legea Învățământului general din 1864, care reglementa instruirea la toate nivelurile, acordând o atenție particulară învățământului primar prin stabilirea principiului de gratuitate și obligativitate a acestuia.

Întreaga legislație din vremea lui Cuza a fost marcată de tendința guvernului central de a-și spori autoritatea față de instituțiile autonome. [...] De la începutul domniei sale Cuza s-a dovedit a fi partizan al statului secular. El a hotărât să aducă în totalitate Biserica Ortodoxă sub supravegherea statului, exceptie făcând problemele strict religioase, obiectiv pe care l-a tins într-o mare măsură. [...] Din punct de vedere economic, cea mai importantă dintre legile referitoare la biserică se referă la secularizarea pământurilor mănăstirești, care reprezentau aproape un sfert din teritoriul național. Legea, care a intrat în vigoare în 1863, a transferat aceste înținse suprafete agricole sub controlul statului și a pus astfel capăt rolului important pe care mânăstirile îl jucaseră în viața economică a țării încă din Evul Mediu.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ş. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conducătorul statului român precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa dată, actul legislativ din 14/26 august 1864 și o caracteristică a acestuia. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la „Legea Învățământului general”. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la legea din 1863, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia un proiect politic elaborat în anul 1848, în spațiul românesc, a contribuit la constituirea statului român modern. (Se puntează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc (secolele al IX-lea – al XIV-lea), având în vedere:

- menționarea a trei autonomii locale atestate în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XI-lea;
- precizarea unei autonomii locale atestate în spațiul românesc, în secolul al XIII-lea și menționarea unei caracteristici a acesteia;
- prezentarea unei instituții centrale constituită în spațiul românesc intracarpatic, în secolele al XII-lea – al XIV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul instituțiilor centrale în procesul de formare a statului medieval Țara Românească și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se puntează și utilizarea **limbajului istoric adecvat, structurarea** eseului, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.